

Đô thị hóa và bình đẳng giới

Tác Giả: Vitt Hà, phóng viên RFA
Thứ Ba, 22 Tháng 3 Năm 2011 16:49

Phụ nữ và trẻ em thường là những nạn nhân bị ảnh hưởng nặng nề nhất bởi các vấn đề của đô thị hóa

Đô thị hóa và gia tăng dân số nhanh chóng ở các thành phố ngày nay làm nảy sinh nhiều vấn đề như việc làm, ô nhiễm môi trường, tội phạm ...

AFP photo /Khu đô thị mới Hà Nội hôm 07/01/2011

Các báo cáo gần đây của Liên Hiệp Quốc cho thấy phụ nữ và trẻ em thường là những nạn nhân bị ảnh hưởng nặng nề nhất bởi các vấn đề của đô thị hóa. Theo các chuyên gia của liên hiệp quốc bình đẳng giới có mối quan hệ mật thiết với sự phát triển bền vững và có mối quan hệ tương tác với các vấn đề của đô thị hóa.

Đó cũng là chủ đề của một cuộc hội thảo do Asia Society tổ chức vào giữa tháng 3 tại Washington DC, mà tập chí phụ nữ tuấn này muốn đề cập tới.

Tác động đô thị hóa

Sự phát triển và kinh tế của các nước châu Á trong những năm qua đã khiến thế giới phải quan tâm và thậm chí thán phục. Nhưng cùng với sự bay lên của những con rồng châu Á, những ta cũng đang nói đến các vấn đề về sự bất bình đẳng giới trong mối quan hệ với phát triển bền vững và tốc độ đô thị hóa nhanh chóng ở đây.

Ông Christopher Williams, Giám đốc cơ quan UN Habitat có văn phòng tại New York cho biết về xu hướng đô thị hóa trên thế giới nói chung và các nước châu Á nói riêng như sau:

"Chúng ta sẽ thấy là từ 2010 đến 2030, dân số toàn cầu sẽ chuyển dịch từ 51% đến 60% sống ở các thành phố. Điều cần chú ý là những dịch chuyển này không diễn ra ở các nước Bắc Mỹ, hay châu Âu vì tại những châu lục này việc đô thị hóa nhanh chóng đã diễn ra từ lâu.

Quá trình này hiện nay chủ yếu diễn ra tại châu Á và châu Phi. Tại châu Á thì chủ yếu là Trung Quốc, Nam Á và Đông Nam Á. Trong vòng 30 năm tới chúng ta sẽ thấy sự di cư lớn từ nông thôn vào thành thị và sự gia tăng dân số trong bản thân các thành phố."

Theo ông Jonathan Woetzel, đồng sáng lập viên của cơ quan sáng kiến thành thị Trung Quốc thì đô thị hóa ngày nay đã có sự khác biệt so với trước kia. Ông nói:

"Đô thị hóa ở Trung Quốc xảy ra từ khoảng cuối những năm 80 đến 90 và lúc đó đô thị hóa được hiểu theo kiểu là đêm trước anh đi ngủ anh là nông thôn nhưng sáng hôm sau thì anh đã là nông dân thành phố. Các thành phố đã mở rộng biên giới của mình ra vùng nông thôn.

Xu hướng đó chủ yếu đổ dồn vào cuối những năm 1990, tức là Trung Quốc ngừng việc mở rộng thêm số lượng thành phố và đến đến kết quả là từ năm 1996 trở đi thì số lượng các thành phố không tăng lên mà đến gần 650 thành phố.

Điều này không làm cho những dân nông nghiệp di chuyển. Và trên thực tế chúng ta thấy có rất nhiều thành phố không chính thức hình thành, có khoảng 200 thị trấn tại Trung Quốc hiện cũng có những đặc điểm giống như các thành phố vậy."

■ Một khu đô thị mới ở quận 4 TPHCM chụp tháng 2/2011. RFA photo

Ông Williams đưa ra các con số cho thấy là số dân chuyên dân số vào các thành thị tại châu Á sẽ tăng từ 42% đến 55%, chủ yếu là tại Trung Quốc. Các nước có số di dân lớn vào thành thị bao gồm Pakistan từ 37% đến 50%, Indonesia từ 52% đến 67%, và Philippine từ 66% đến 76%.

Tốc độ đô thị hóa đến chóng mặt cũng tạo ra những thách thức. Ông Christopher Williams giải thích:

"Đây chính là một thách thức đối với các cơ quan Liên Hợp Quốc và các tổ chức có liên quan vì quá trình này chủ yếu diễn ra ở những nơi mà sự phát triển kinh tế lại không đồng đều và một vài nơi thì tốc độ công nghiệp hóa còn rất chậm."

Tổ chức UN Habitat đã cảnh báo là nếu chính phủ các nước không có những biện pháp thích hợp và kịp thời để giải quyết các vấn đề của các đô thị phát triển thì con số của những khu nhà ổ chuột tại các thành phố sẽ tiếp tục tăng lên nhanh chóng.

Một trong các mục tiêu thiên niên kỷ của Liên Hiệp Quốc là cải thiện cuộc sống của ít nhất 100 triệu người dân tại các khu vực cho đến năm 2020. Theo UN Habitat thì điều kiện sống tại các khu vực chuồng không giống nhau nhưng nhìn chung là chen chúc, nhà đất xây bằng các vật liệu không chắc chắn, dễ bị dột nát.

Vấn đề bất bình đẳng giới

Báo cáo của UN Habitat năm 2008 – 2009 cho thấy tại một số nước, phụ nữ là chủ của các gia đình thuộc tầng lớp hạ tầng xã hội điều kiện sống không đảm bảo, thiếu an ninh xã hội, không đảm bảo vệ sinh.

Trong khi đó các gia đình có phụ nữ là người chủ lại đang trở thành khá phổ biến ở các đô thị, chiếm khoảng 20% các hộ gia đình tại đây trong 160 nước của Liên Hiệp Quốc điều tra.

Đặc biệt trong những người phụ nữ này, ngôi nhà không chỉ là nơi ở sống, mà còn là nơi họ nuôi con và thậm chí làm việc kiếm sống để nuôi gia đình.

Cũng theo báo cáo này thì phụ nữ và các em gái tại các khu vực chuồng là nạn nhân trực tiếp hoặc gián tiếp của việc thiếu an ninh xã hội, mất cơ hội được học tập, cơ hội việc làm và được đào tạo. Khi kinh tế khủng hoảng, số nghèo đói tại thành thị đã đẩy những người phụ nữ và trẻ em gái tìm mọi cách kiếm sống, trong đó có mại dâm, do đó cũng làm tăng nguy cơ lây lan căn bệnh HIV/AIDS tại thành thị.

Chính vì vậy, theo các chuyên gia của Liên Hiệp Quốc, việc đảm bảo bình đẳng giới và phát triển bền vững phải được coi là then chốt để giải quyết vấn đề và phát triển của các thành phố.

Trên thực tế báo cáo về phát triển con người của Liên Hiệp Quốc năm 2010 cho thấy tại các nước Nam Á, sự bất bình đẳng giới vẫn còn khá rõ rệt.

Đô thị hóa và bình đẳng giới

Tác Giả: Vitt Hà, phóng viên RFA
Thứ Ba, 22 Tháng 3 Năm 2011 16:49

Điểm xẹp hạng bình đẳng giới của các nước Nam Á đã thua xa so với các khu vực khác trên thế giới. So với đàn ông, phụ nữ tại nhiều nước Nam Á không có tiếp cận đầy đủ với giáo dục, việc làm cũng như được di chuyển tự do hơn.

▫ Tòa nhà Bitexco ▫ TPHCM. RFA photo

Ông Jonathan Woetzel thì nói rằng ngay tại các nước Nam Á, đô thị hóa càng mạnh mẽ thì sự bất bình đẳng giới lại càng lớn.

Đến với buổi hội thảo có bà Oyungerel Tsedevdamba, Giám đốc quäa phäng và là cäv nä quyän con ngäi cho Thäng Mông Cä. Bà trình bày về tình hình phát triển äthä đô Ulanbator và nhäng änh häng cäa nó đến phän.

Bà Tsedevdamba giới thiệu một đoạn phim tài liệu về Mông cä, và nhäu hình änh khác.

Bäu träi thành phä Ulan Bator vào các sáng mùa đông thäng rät u ám, ngäi ta có cäm giác lúc nào cũng nhä có säng mù dày đặc. Nhäng trên thäc tä đó chä là do ô nhiễm môi träng vì cä dân thành phä säng nhiên liäu là than đá säi rät nhiäu. Về a chä vào bäc hình cäa Ulan Bator, bà Tsedevdamba về a nói:

"Đây là hình änh đäng phä cäa Ulanbator vào một buổi sáng mùa đông. Nhà nào cũng cä säi cho căn nhà thät äm, và cä buổi chiäu näa. Nhäng vào giäa träa thì bäu träi Ulanbator quang hän chút ít, nhäng cä sáng và chiäu thì bäu träi Ulanbator läi âm u nhä bäc hình này trong 6 đến 8 tháng. Năm nay mùa đông dài hơn và chúng ta thäy cänh täng này nhiäu hơn."

Theo bà, một gia đình ä Ulanbarto về một căn hä 3 täng một mùa đông có säng hät khoäng 50 tän than đá säi äm. Phän và träem là nhäng ngäi bä änh häng näng nä nhät do ô nhiễm môi träng täi Ulanbator:

"Phän chäu änh häng nhiäu nhät vì sä ô nhiễm này. Ô nhiễm cao thì sä träsinh ra bä bänh bäm sinh läi càng cao. Cä 100 träsinh ra thì có 11 trä bä bänh bäm sinh, đây là con sä thäng kê ä Ulanbator và nó cao hơn so về con sä thäng kê cäa cä näc."

Täi Mông Cä, nhäng ngäi phän sinh con bä đät bäm sinh thäng bä gia đình nhà chäng cho là bä nguyän räa và bä bä räi. Bà Tsedevdamba và quäa phäng do bà đäi diän đã giúp đänhäng phän không may män nhä về y. Họ trä thành nhäng ngäi đäng đäu các cäng đäng nhä täi Mông Cä và giúp đänhäng ngäi phän không may män khác.

"Quá trình (đô thị hóa) chä yäu diän ra ä nhäng näi mà sä phát triển kinh tä läi không täng

Đô thị hóa và bình đẳng giới

Tác Giả: Viät Hà, phóng viên RFA
Thứ Ba, 22 Tháng 3 Năm 2011 16:49

Đäng và ߝ mät vài nÉi thì täc đä công nghiäp hóa còn rät chäm.
Ông Christopher Williams

Bà Tsedevdamba cho räng rät nhiäu các vän đä đang tän täi ä Ulanbator là do thiäu sä đäng
gäp cäa phän trong quá trình đäa ra các quyät đänh ä cäp thành phä.

Đäi diän cäa UN Habitat, ông Christopher Williams nói väi kinh nghiäm cäa UN Habitat täi các
näc nhä Afghanistan, Pakistan hay châu Phi, viäc giúp phän tham gia träc tiäp vào các công
viäc trong cäng đäng bao gäm cä công viäc xây đäng và tái thiät vän thäng bä coi là näng
nhäc và chä häp väi đän ông, có thä giúp cäi thiän sä bät bình đäng giäi.

Viät mät bình đäng giäi täi Mông Cä, theo bà Tsedevdamba đã khiän ngäng i phän phäi làm rät
nhiäu viäc nhäng läi không đäc tham gia vào viäc đäa ra các quyät đänh quan träng.

Chính vì väy, các diän giä cäa buäi häi thäo đäu cho räng đä đäm bäo phát triän bän väng täi
các thành phä nhät là nhäng näi có täc đä đô thä hóa nhanh ä Nam Á, bình đäng giäi cän phäi
đäc coi là vän đä äu tiên.

Vän đä này đòi häi sä tham gia tích cäc cäa các täch cä dân sä trong viäc giúp chính phä các
näc hoäch đänh chính sách phát triän phù häp.